

UZASADNIENIE

W pozwie z 5 maja 2021 r. (...) Bank (...) spółka akcyjna w W. wniosła o zasądzenie od pozwanego J. K. kwoty 139.380,72 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 10 grudnia 2019 r. oraz kosztami postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podała, że w celu zabezpieczenia umowy kredytowej łączącej strony niniejszego sporu pozwany wystawił weksel własny in blanco, który powódka mogła wystawić na sumę odpowiadającą wysokości zadłużenia wynikającego z realizacji tej umowy. Pozwany nie wywiązał się z umowy o kredyt toteż powódka wypowiedziała umowę wzywając do spłaty zadłużenia. Wobec braku spłaty powódka wypełniła weksel zgodnie z deklaracją wekslową i wezwała do jego wykupu, które to wezwanie pozostało bez odpowiedzi.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym 25 maja 2021 r. (sygn. akt GNc 211/21) Sąd Okręgowy w Szczecinie zasądził na rzecz powódki kwotę żadaną w pozwie oraz kwotę 5360 zł tytułem kosztów procesu.

Postanowieniem z 24 lutego 2022 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie ustanowił dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego J. K. kuratora w osobie radcy prawnego M. M..

Kurator złożył zarzuty od nakazu zapłaty wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki kosztów procesu ewentualnie w razie uwzględnienia powództwa w całości bądź w części – nieobciążanie pozwanego kosztami sądowymi.

W uzasadnieniu kurator zarzucił brak wymagalności roszczenia, gdyż powódka nie wykazała skutecznego złożenia pozwanemu wezwania do wykupu weksla oraz oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy z uwagi na wysłanie korespondencji na nieprawidłowy adres. Nadto kurator zarzucił nieważność weksla załączonego do pozwu z uwagi na niespełnienie wymogów formalnych stawianych przez prawo wekslowe (nieprawidłowy podpis wystawcy weksla, nadto podpis wysoce nieczytelny). Zdaniem kuratora wysłanie do wystawcy weksla wezwania do zapłaty z informacją o wykupie weksla nie spełnia wymogu okazania weksla w rozumieniu art. 38 prawa wekslowego (brak oznaczenia miejsca płatności weksla). Niezależnie od powyższego kurator wskazał, że żadne z postanowień umowy nie zostały z pozwanym uzgodnione, w szczególności dotyczy to prowizji, opłat i kosztów. Postanowienia umowne dotyczące wysokości wynagrodzenia prowizyjnego naruszają zasady współżycia społecznego w rozumieniu art. 58 § 2 k.c. Nadto kurator podniósł, że powódka nie wykazała aby pracownicy poprzednika prawnego powódki, którzy podpisali się pod umową o kredyt byli umocowani do zawarcia umowy z pozwanym. Kurator zarzucił także brak udowodnienia przez powódkę wysokości zadłużenia z tytułu odsetek umownych od należności głównej oraz odsetek karnych oraz poniesionych kosztów, w których mowa w wypowiedzeniu kredytu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 marca 2018 r. Bank (...) spółka akcyjna we W. – (obecnie występujący pod (...) Bank (...) spółka akcyjna w W.) zawarł z J. K. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Usługowa (...) umowę o kredyt na działalność gospodarczą - biznes ekspres nr (...). Bank udzielił kredytobiorcy kredytu w wysokości 150.000 zł (§ 3.01).

Ustalono miesięczne okresy odsetkowe kończące się 27. dnia miesiąca kalendarzowego. Pierwszy okres odsetkowy rozpoczął się w dniu podpisania umowy, a kończył się 27 marca 2018 r. (§ 3.03).

Wykorzystana kwota kredytu oprocentowana była według zmiennej stawki WIBOR dla trzymiesięcznych depozytów międzybankowych w PLN powiększonej o 5,9000 punktu procentowego. Maksymalna wysokość odsetek w stosunku rocznym nie mogła przekraczać wysokości odsetek ustawowych określony w art. 359 § 2¹ k.c. Odsetki należne za dany

okres odsetkowy płatne były w pierwszym dniu po zakończeniu danego okresu odsetkowego. Odsetki naliczane miały być od wykorzystanej kwoty kredytu w oparciu o zasadę wyrażoną w postaci ilorazu 365/360 (§ 3.04 ust. 2, 5).

W przypadku niewywiązania się kredytobiorcy z terminowej spłaty kredytu lub jego raty, kredytobiorca zapłacić miał bankowi odsetki od kredytu przeterminowanego. Kredyt przeterminowany oprocentowany był według stawki zmiennej, odpowiadającej stopie odsetek maksymalnych za opóźnienie wskazanych w art. 481 § 2¹ k.c. (§ 3.05 ust.1-2).

Ustalono, że z tytułu udzielenia kredytu kredytobiorca zapłaci bankowi prowizję przygotowawczą:

- a) wysokość prowizji wynosi 1,7500% kwoty udzielonego kredytu, tj. 2 625,00 PLN,
- b) prowizja płatna jest w dniu uruchomienia kredytu, z kwoty udzielonego kredytu.

Postanowiono też, że z tytułu udostępnienia kredytu kredytobiorca zapłaci bankowi prowizję za gotowość:

- a) wysokość prowizji wynosi 2,5560% w skali roku tj. 0,0071% za każdy dzień,
- b) prowizja jest naliczana od niewykorzystanej kwoty kredytu postawionego do dyspozycji w oparciu o zasadę stosowaną przy naliczaniu odsetek od kredytu niewykorzystanego (§ 3.09 ust. 1 – 2).

Kredytobiorca miał zapłacić prowizję za nieutrzymanie zadeklarowanych wpływów (§ 3.09 ust. 4).

Zabezpieczeniem roszczeń banku w związku z udzielonym kredytem był weksel własny in blanco z wystawienia kredytobiorcy wraz z deklaracją wystawcy weksla (§ 4.01 ust. 2).

W razie stwierdzenia przez bank, że warunki kredytu nie zostały dotrzymane lub zagrożona jest terminowa spłata kredytu z powodu złego stanu majątkowego kredytobiorcy bank mógł m.in. wypowiedzieć umowę w całości lub w części z zachowaniem trzydziestodniowego terminu wypowiedzenia oraz zażądać od kredytobiorcy po upływie okresu wypowiedzenia niezwłocznego zwrotu wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami należnymi bankowi za okres korzystania z kredytu (§ 6.01 ust. 1).

Zgodnie z § 7.01 ust. 1 każde zawiadomienie, informacja lub wnioski sporządzane w ramach umowy dla banku lub dla kredytobiorcy musiał mieć formę pisemną. Zawiadomienie takie przekazane teleksem lub telefaksem wymagało na żądanie strony potwierdzenia listem poleconym lub dostarczenia do siedziby adresata za pokwitowaniem. Dla celów umowy zawiadomienia miały być kierowane do kredytobiorcy na adres: Firma Handlowo-Usługowa (...), (...)-(…) T. (...).

Wysokość opłat i prowizji określała Tabela Opłat i Prowizji pobieranych przez bank za czynności bankowe dla firm.

W imieniu banku umowę podpisali: A. J. (doradca klienta) oraz K. Ż. (doradca firmy).

Dowód: - umowa nr (...) k. 39 – 43, 168 – 172,

- tabela opłat i prowizji k. 131 – 143, 173 – 198v.,

- regulamin świadczenia usług kredytowych k.201 – 206.

W dniu 23 marca 2018 r. pozwany wystawił deklarację wekslową jako zabezpieczenie spłaty kredytu i złożył do dyspozycji banku weksel in blanco. W deklaracji wekslowej wskazano, że bank ma prawo wypełnić w każdym czasie w przypadku niedotrzymania umownych terminów spłaty kredytu zaciągniętego na podstawie umowy na sumy odpowiadające aktualnym roszczeniom banku, w walucie w jakiej są wyrażone, które są zgodne z księgami banku i obejmują: kwotę wierzytelności głównej wraz z odsetkami i innymi kosztami na dzień przedstawienia weksla do zapłaty. Bank miał prawo opatrzyć weksel datą płatności według swego uznania, zawiadamiając wystawcę weksla o

tym każdorazowo listem poleconym wysłanym najpóźniej 7 dni przed terminem płatności do wystawcy wekslowego oraz klauzulą „bez protestu”. Wskazano też, że weksel będzie płatny w Banku (...) S.A. Oddział 1 w M..

W treści deklaracji wekslowej pozwany (wystawca weksła) podał jako adres zamieszkania : (...)-(...) Ś. ul. (...).

Deklaracja została podpisana przez J. K. oraz K. Ż., która potwierdziła przyjęcie weksła.

Dowód: - weksel k. 38,

- deklaracja wekslowa k. 38v.

W dniu 23 marca 2018 r. Bank udostępnił środki z kredytu na rachunku bankowym pozwanego i pobrał środki tytułem prowizji.

Dowód: historia rachunku k. 125 – 126, 210 - 211.

W dniu 4 lutego 2019 r. pozwany zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej a w dniu 5 lutego 2019 r. został wykreślony z ewidencji działalności gospodarczej.

Dowód: wydruk z (...) k. 93 – 97.

W piśmie z 4 marca 2019 r. (nadanym w urzędzie pocztowym 7 marca 2019 r.) bank wezwał pozwanego do zapłaty zaległości z tytułu umowy kredytowej, która wynosiła na dzień 4 marca 2019 r. 10.012,62 zł wraz z odsetkami karnymi i kosztami naliczonymi do dnia spłaty, w terminie do 25 marca 2019 r. Jednocześnie poinformował o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację obecnych warunków kredytowania.

Dowód: pismo z 4.03.2019 r. z kserokopią książki nadawczej k. 122 – 124.

W piśmie z 9 kwietnia 2019 r. (doręczonym 15 kwietnia 2019 r.) bank złożył pozwanemu oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu nr (...) z 23 marca 2018 r., w którym wskazał, że mimo ostatecznego wezwania do zapłaty powstałego zadłużenia przeterminowanego w wyznaczonym terminie spłata nie została dokonana. Wobec tego bank na podstawie umowy kredytu oraz art. 75 Prawa bankowego wypowiedział umowę kredytu i wezwał do zapłaty całej wierzytelności banku w ciągu 30 dni od dnia otrzymania wypowiedzenia. Jednocześnie poinformował, że wpłata w ciągu 30 dni od dnia otrzymania wypowiedzenia całości zadłużenia (...) zostanie potraktowana jako zgoda pozwanego na uznanie wypowiedzenia umowy kredytu za bezskuteczne i utrzymanie dotychczasowych warunków umowy kredytowej. W treści pisma wskazano, że zadłużenie pozwanego według stanu na 9 kwietnia 2019 r. wynosi łącznie 133.344,09 zł w tym z tytułu: nieprzeterminowanego kapitału 119.520 zł, nieprzeterminowanych odsetek 330,49 zł, 10.160 zł, przeterminowanych odsetek 2.933,82 zł, odsetek karnych 211,20 zł, poniesionych kosztów 188,58 zł.

Dowód: pismo z 9.04.2019 r. z potwierdzeniem odbioru k. 44 – 44v., 199 – 200.

Wobec braku płatności powódka wypełniła weksel własny in blanco wystawiony przez pozwanego na sumę 139.380,12 zł z terminem płatności 9 grudnia 2019 r. Miejsce płatności oznaczono jako (...) Bank (...) S.A. (dotychczas Bank (...) S.A.) 1 Oddział w M..

W piśmie z 26 listopada 2019 r. bank wezwał pozwanego do wykupu weksła wskazując, że zadłużenie które ten weksel zabezpiecza obejmuje kwotę 139.380,70 zł i składa się na nią: kwota 125.018,84 zł tytułem przeterminowanego kapitału, kwota 4.945,10 zł tytułem przeterminowanych odsetek, kwota 9.208 zł tytułem odsetek karnych, kwota 208,58 zł tytułem dotychczas poniesionych kosztów. Bank wskazał też, że niewykupienie weksła w terminie do 9 grudnia (...). spowoduje dochodzenie roszczeń.

Wezwanie to zostało wysłane na adres Ś. (...), (...)-(...) T. i zostało odebrane 29 listopada 2019 r.

Dowód: - weksel k. 38,

- wezwanie do wykupu weksla z potwierdzeniem odbioru k. 46 – 46v.

W piśmie z 23 września 2020 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty w terminie 30 września 2020 r. łącznej kwoty 145.641,56 zł tytułem zadłużenia z umowy kredytowej z 23 marca 2018 r. wskazując, że kwota kapitału wynosi 125.018,84 zł, kwota odsetek umownych 4.945,10 zł, kwota odsetek karnych 15.469,01 zł, kwota kosztów 208,58 zł.

Dowód: wezwanie do zapłaty z 23.09.2020 r. k. 48.

Sąd zważył co następuje:

Podstawę prawną roszczenia stanowią przepisy art. 104 ust. 1 w zw. z art. 103 i art. 9 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz. U. nr 37, poz. 282 ze zm.).

Przepis art. 104 ust. 1 Prawa wekslowego reguluje rodzaj i zakres odpowiedzialności wystawcy weksla własnego, przy czym odpowiedzialność wystawcy weksla własnego jest taka sama jak akceptanta weksla trasowanego zarówno co do zakresu, jak i co do czasu trwania.

Weksel stanowi papier wartościowy sporządzony w formie ściśle określonej przepisami Prawa wekslowego, którego cechą charakterystyczną jest to, że złożenie na nim podpisu stanowi samodzielną podstawę i przyczynę bezwarunkowego zobowiązania wekslowego osoby podpisanej. Weksel własny jest papierem wartościowym zawierającym bezwarunkowe przyrzeczenie wystawcy zapłacenia określonej sumy pieniężnej we wskazanym miejscu i czasie, stwarzającym bezwarunkową odpowiedzialność osób na nim podpisanych.

W rozpatrywanej sprawie nie ulega wątpliwości, że weksel będący przedmiotem sporu wystawiony został w związku z zabezpieczeniem wykonania umowy z 23 marca 2018 r. Powódka dochodząc należności z weksla nie jest zobowiązana do udowadniania podstawy gospodarczej roszczenia. Wierzyciel wekslowy ma obowiązek przedstawienia weksla zawierającego wszystkie elementy wymagane prawem wekslowym, wypełnionego zgodnie z deklaracją wekslową w przypadku weksla in blanco i skonkretyzowania wierzycielności wekslowej. Wystawienie i wypełnienie weksla, a następnie dochodzenie należności na jego podstawie ma ten skutek procesowy, że roszczenie wekslowe objęte jest domniemaniem istnienia wierzycielności, a tym samym w procesie wekslowym, dowód nieistnienia wierzycielności w całości lub w części zostaje przerzucony na dłużnika, na którym spoczywa ciężar wykazania skuteczności zarzutów podniesionych przeciwko roszczeniu wekslowemu (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 21 października 2010 r., IV CSK 109/10, Legalis nr 386448, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 29 lipca 2016 r., I ACa 126/16, Legalis nr 1508801.).

Kurator pozwanego kwestionował zasadność roszczenia na dwóch płaszczyznach tj. stosunku podstawowego jak i w płaszczyźnie formalnej wskazując na wadliwość weksla. Odpowiedzialność pozwanego Sąd ocenił w pierwszej kolejności w tej drugiej płaszczyźnie w oparciu o przepisy prawa wekslowego.

Niezasadne okazały się zarzuty dotyczące nieważności weksla, której pozwany upatrywał w braku prawidłowego podpisu wystawcy weksla. Sąd nie podzielił argumentacji, że brak wskazania firmy pozwanego uniemożliwił ustalenie, iż pozwany podpisał ten weksel jako przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą. Żaden z przepisów prawa wekslowego takiego wymagania nie stawia. Zamieszczenie zaś na blankiecie weksla odcisku stempla z nazwą prowadzonego przez wystawcę przedsiębiorstwa nadałoby jedynie podpisowi cechę identyfikacyjną, skoro pozwany takie przedsiębiorstwo prowadził i nie było ono wyposażone w osobowość prawną, a tym samym i w zdolność wekslową. Tę samą - identyfikacyjną - funkcję spełnia wobec osoby dłużnika - wystawcy weksla, zamieszczenie nazwy prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa w deklaracji wekslowej (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 7 grudnia 2000 r., II CKN 317/00, Legalis nr 277348). Wbrew zatem zarzutom kuratora nie ma potrzeby, by obok podpisu wystawcy weksla, który jest osobą fizyczną i prowadzi działalność gospodarczą znajdował się odcisk stempla czy też pieczęci firmowej. Podpis wystawcy będącego osobą fizyczną powinien być własnoręczny i obejmować co najmniej nazwisko wystawcy. Nie ma nawet potrzeby, by ten podpis był w pełnym brzmieniu tj. obejmował zarówno imię

jak i nazwisko, mimo że w tym przypadku akurat taka sytuacja miała miejsce ponieważ na przedmiotowym wekslu widnieje podpis pozwanego obejmujący obydwaj członki. Co więcej, nie ma wymagania by podpis wystawcy był w całości czytelny, istotne jest jedynie by nie budziło wątpliwości, że należy do wystawcy. Podpis taki powinien być złożony w formie zwykle używanej przez wystawcę, powinien składać się z możliwych do stwierdzenia liter, umożliwiających identyfikację podpisującego, a także pozwalając na porównanie i ustalenie przez powtarzalność, że ma postać zwykle używaną (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego – Izba Cywilna z 30 grudnia 1993 r., III CZP 146/93, Legalis nr 28383; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 29 listopada 2018 r., I ACa 328/18, Legalis nr 2238213). W niniejszej sprawie już porównanie podpisu widniejącego na wekslu z podpisami składanymi na innych dokumentach np. umowie kredytu, czy deklaracji wekslowej nie pozwala na przyjęcie wniosku - jak zarzucała strona pozwana - że odbiega w jakikolwiek sposób od sposobu podpisywania się zwykle używanego przez pozwanego. Jeżeli zatem kwestionowany weksel został opatrzony podpisem wystawcy, a wystawcą jest dłużnik w osobie pozwanego, to nie może być mowy o nieważności weksla.

Nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut dotyczący braku okazania weksla pozwanemu, opartego na przepisie art. 38 prawa wekslowego .

Zgodnie z tym przepisem posiadacz weksla, płatnego w oznaczonym dniu albo w pewien czas po dacie lub po okazaniu, powinien przedstawić go do zapłaty bądź w pierwszym dniu, w którym można wymagać zapłaty, bądź w jednym z dwóch następujących dni powszednich.

Spełnienie przewidzianego w art. 38 prawa wekslowego wymogu przedstawienia weksla do zapłaty nie łączy się jednak z koniecznością jego fizycznego okazania "do oczu" dłużnikowi głównemu. Poinformowanie wystawcy weksla własnego o możliwości zapoznania się z oryginałem weksla w dniu oraz miejscu jego płatności może być zatem uznane za spełniające wymaganie określone w art. 38 prawa wekslowego.

Sąd miał na uwadze, iż co prawda fizycznie nie okazano pozwanemu weksla, jednak w wezwaniu do wykupu weksla z 26 listopada 2019 r. (k. 46) wskazano, na jaką kwotę opiewa weksel i jaki jest termin jego płatności. Nie ulega przy tym wątpliwości, że weksel powinien być wykupiony w miejscu jego płatności, a to miejsce tj. Oddział nr I banku w M., było wskazane nie tylko w wekslu, ale i w deklaracji wekslowej.

Co jednak istotniejsze, nawet brak przedstawienia weksla do zapłaty nie niweczy roszczenia z weksla przysługującego powódce. Przepisy prawa wekslowego określają skutki nieprzedstawienia weksla do zapłaty w art. 42 i 53. Pierwszy z nich stanowi, iż w przypadku nieprzedstawienia weksla do zapłaty w terminie, każdy dłużnik może złożyć sumę wekslową do depozytu sądu miejsca płatności weksla na koszt i niebezpieczeństwo posiadacza. Drugi natomiast w przypadku nieprzedstawienia weksla do zapłaty przewiduje w ściśle określonych przypadkach utratę przez posiadacza prawa do indosantów, wystawcy oraz innych dłużników wekslowych z wyjątkiem akceptanta. Przypomnieć w tym miejscu trzeba, że odpowiedzialność wystawcy weksla własnego jest taka sama jak akceptanta weksla trasowanego; nadto nie zostały spełnione w rozpatrywanym przypadku warunki, od których uzależniono w art. 38 utratę praw posiadacza.

W żadnym z powołanych przepisów nie ma jednak mowy o tym, by roszczenie z weksla własnego wygasło w przypadku nieprzedstawienia weksla do zapłaty wobec wystawcy tego weksla płatnego w oznaczonym dniu.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego również kilkakrotnie podnoszono, iż nieprzedstawienie weksla do zapłaty w terminie określonym w art. 38 Prawa wekslowego wywiera skutek w postaci wygaśnięcia roszczenia jedynie w stosunku do dalszych dłużników takich np. jak indosanci czy też inne osoby zobowiązane zwrotnie, natomiast nie ma takiego skutku w przypadku wystawcy weksla własnego. Dla uzasadnienia takiego stanowiska powołuje się sam cel i istotę instytucji przedstawienia weksla do zapłaty, który ma umożliwić dłużnikowi, często nieuczestniczącemu w stosunku podstawowym i niewiedzącemu, w którym posiadaniu jest weksel w dniu płatności, poznanie tych okoliczności i sprawdzenie czy istnieje jego obowiązek wekslowy wobec posiadacza weksla (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 8

kwietnia 1998 r., II CKN 669/97, Legalis nr 32296; wyrok Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1999 r., I CKN 107/99, Legalis nr 117693; wyrok Sądu Najwyższego z 6 czerwca 2002 r., I CKN 738/00, Legalis nr 59498).

W tej konkretnej sprawie w wezwaniu do wykupu weksła wskazano dane pozwalające na identyfikację długu (w tym kwoty), osoby wierzyciela oraz terminu płatności. Czynność ta pozwoliła na ustalenie dłużnikowi okoliczności niezbędnych do oceny, czy ponosi on odpowiedzialność wobec posiadacza weksła.

W konsekwencji zarzut braku przedstawienia weksła pozwanemu nie mógł odnieść zamierzonego skutku.

Sąd nie podzielił też argumentacji dotyczącej braku wymagalności roszczenia powódki, który to zarzut strona pozwana opierała na tym, iż nie dokonano w sposób właściwy wypowiedzenia umowy kredytu oraz nie skierowano wezwania do wykupu weksła pod właściwym adresem. Niezależnie od tego, w toku postępowania kurator pozwanego podniosła zarzuty dotyczące formy składanych dokumentów, tj. niewiarygodnych kserokopii.

W tym zakresie Sąd zwrócił uwagę na to, że zdecydowana większość dokumentów powoływana przez stronę powodową dla uzasadnienia żądania dołączona została już do pozwu. Jedynie wezwanie do zapłaty z 4 marca 2019 r. (poprzedzające wypowiedzenie umowy kredytu), jak również dowód nadania tego pisma były załączone do późniejszego pisma procesowego powódki z 4 października 2022 r. (odpowiedzi na zarzuty). Tymczasem strona pozwana w zarzutach od nakazu zapłaty nie kwestionowała autentyczności tych dokumentów, które zostały złożone do akt w kserokopiach i faktów z nich wynikających. Dopiero po otrzymaniu kolejnego pisma powódki stanowiącego odpowiedź na zarzuty, w piśmie z 28 października 2022 r., kurator podniosła zarzut braku oryginałów czy też uwierzytelnionych kserokopii dokumentów.

Przy ocenie tego zarzutu Sąd miał na uwadze aktualne brzmienie art. 129 §1 i 2 k.p.c., według którego dopiero na żądanie przeciwnika strona powołująca się na dokument powinna złożyć oryginał lub uwierzytelniony odpis dokumentu. Z przepisów tych wynika, że co do zasady nie ma obowiązku składania dokumentów w oryginałach, czy też w uwierzytelnionych kopiach. Uzasadnione jest to tym, że wielokrotnie w toku procesu sam fakt istnienia takiego dokumentu, jak i treści w nim zawartych, nie jest między stronami sporny.

W niniejszej sprawie lektura zarzutów przeciwko nakazowi zapłaty nie pozwala na wyciągnięcie wniosku, iż strona pozwana kwestionuje tryb wypowiedzenia umowy, tj. fakt wezwania do zapłaty przed wypowiedzeniem umowy kredytu, z pouczeniem wynikającym z przepisów prawa bankowego. Co więcej, późniejsze okoliczności, w tym brak jakiegokolwiek reakcji pozwanego na kolejne pisma banku nie podają w wątpliwość faktu, że doszło do takich czynności, jak wypowiedzenie umowy i w dalszej kolejności wezwanie do wykupu weksła. Sąd w tym zakresie podzielił argumentację powódki co do tego, że złożenie kserokopii dokumentów zamiast oryginałów lub uwierzytelnionych odpisów nie wyłącza dokonywania ustaleń za pomocą tych środków.

Kserokopia dokumentu (której nie nadano cech poświadczanego odpisu) w zasadzie nie jest dokumentem w dotychczasowym, utrwalonym, procesowym rozumieniu tego pojęcia (czyli nadal nie jest dokumentem prywatnym, ani urzędowym), ale wbrew poprzednio wyrażanym poglądom, od 8 września 2016 r. jest dokumentem zgodnym z normą art. 77³ k.c., czyli wprost innym środkiem dowodowym z art. 308 k.p.c., będącym dowodem pośrednim co do istnienia dokumentu o określonej treści, (podobnie, jak np. fotografia dokumentu), przeprowadzanym w procesie w oparciu o przepisy o dowodzie z dokumentów (art. 308 in fine k.p.c.). Niepoświadczona za zgodność z oryginałem kserokopia dokumentu jest w pełni dopuszczalnym dowodem dla czynienia ustaleń co do istnienia i treści samego dokumentu w sytuacjach, gdy z obiektywnych przyczyn faktycznych lub prawnych strona posługująca się tym środkiem dowodowym nie może definitywnie przedstawić czy to samego oryginału dokumentu, czy jego wiarygodnego odpisu (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 6 lipca 2022, I ACa 79/22, Legalis nr 2713386). W niniejszej sprawie, jak słusznie zauważyła powódka, przedłożenie w oryginałach tych pism, które zostały pozwanemu wysłane i doręczone jest niemożliwe. Nie ma też podstaw, by kserokopiom potwierdzenia nadania listem poleconym wezwania do zapłaty czy potwierdzeń odbioru wypowiedzenia umowy i wezwania do wykupu weksła odmawiać mocy dowodowej. Nie można odmówić wartości dowodowej złożonym dowodom tylko przez sam fakt nieumieszczenia na

dokumentach potwierdzeń za zgodność z oryginałem. Należy bowiem pamiętać, że strona winna podnosić konkretne zarzuty dotyczące faktów istotnych dla wyniku sprawy i wskazywać z czym się nie zgadza. Jeżeli strona nie zgadza się z konkretnymi okolicznościami winna podać co zarzuca (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 28 sierpnia 2013 r., I ACa 796/13 i powołane tam orzecznictwo, Legalis nr 831446).

W świetle obecnej definicji dokumentu zawartej w art. 77³ k.c., zgodnie z którym dokumentem jest każdy nośnik informacji umożliwiający zapoznanie się z jej treścią, jak również art. 243¹ k.p.c. i art. 308 k.p.c. Sąd uznał, że taka niewierzyteliona kserokopia stanowi inny środek dowodowy, który może świadczyć o tym, że istnieje czy też istniał oryginał takiego dokumentu. W tej sprawie ogół okoliczności przytoczonych w pozwie i brak zarzutów zgłoszonych co do faktów stwierdzonych dokumentami złożonymi w kserokopiach, nie pozwala uznać, że faktycznie nie doszło do takich czynności jak wezwanie do zapłaty, wypowiedzenie umowy czy też wezwanie do wykupu weksła.

Sąd nie podzielił też zarzutu wysłania wezwania do wykupu weksła na błędny adres. Zwrócić trzeba uwagę, że dokładnie taki adres tj. adres miejsca zamieszkania, wskazany został w deklaracji wekslowej a zatem prawidłowo powódka skierowała wezwanie do wykupu weksła właśnie na ten adres ((...)-(...) T., ul. (...)). Co istotne, jak wynika z informacji z (...) pozwany 5 lutego 2019 r. został wykreślony z ewidencji działalności gospodarczej, a skoro tak to wątpliwość budzi możliwość skutecznego doręczenia wezwania do wykupu weksła na adres działalności gospodarczej. W świetle tych okoliczności nietrafny zarzuca kurator, że powódka wysłała wezwanie na nieaktualny adres prowadzonej działalności gospodarczej skoro jest to adres miejsca zamieszkania, który pozwany sam podał w treści deklaracji wekslowej.

Według Sądu na prawidłowy adres (wskazany w umowie) skierowano także oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu; pozwany nie wykazał zresztą by zawiadomił bank o zmianie adresu prowadzonej działalności gospodarczej. Mimo obowiązku wynikającego z §7.01 ust 2 umowy. Z treści tego pisma zresztą wynika, iż dotyczy właśnie pozwanego, a nie jak próbowała wykazywać kurator - innych dłużników. Wprawdzie powódka posługuje się w tym piśmie liczbą mnogą, niemniej adresat pisma jest jednoznacznie określony jako J. K.. Ponadto wypowiedziana umowa kredytowa została dostatecznie zindywidualizowana poprzez podanie jej numeru i daty zawarcia, co nie pozostawia jakichkolwiek wątpliwości, że dotyczy właśnie pozwanego.

Nieuzasadnione okazały się także zarzuty wywodzone ze stosunku podstawowego. Z natury rzeczy pozwany reprezentowany przez kuratora nie miał możliwości wykazania w niniejszej sprawie w szczególności braku uzgodnienia z nim postanowień umowy o kredyt; z uwagi na brak możliwości przesłuchania pozwanego zarzut ten skazany był na niepowodzenie.

Wbrew obowiązkowi wynikającemu z tego, że proces opiera się na roszczeniu wywodzonym z weksła, pozwany nie wykazał, że kwota na jaką opiewał weksel w istocie powódce nie przysługuje, oraz że ewentualne rozliczenia stron przedstawiają się odmiennie w stosunku do stanu wskazanego przez powódkę. Jak wskazano na wstępie w procesie wekslowym dowód ten nie spoczywa na stronie powodowej, której obowiązkiem przy zgłoszeniu zarzutów przez pozwanego jest jedynie przedstawienie samego sposobu wyliczenia roszczenia. Takie wyliczenie zostało wskazane w piśmie z 4.10.2022 r. oraz dokumentach (vide: wyliczenie odsetek k. 127 – 129, 212 – 214, historia rachunku k. 210 - 211, zestawienie spłat k. 215); podstawa do obciążenia odsetkami oraz kosztami w postaci opłat i prowizji wynika z postanowień umowy kredytowej, zaś wysokość opłat ustalona została w przedłożonej przez powódkę tabeli opłat i prowizji. W tym zakresie to na stronie pozwanej spoczywał ciężar wykazania, że dochodzona pozwem kwota powódce nie przysługuje, w szczególności z uwagi na to, że dokonano spłaty kredytu w określonej części. Takiego dowodu nie przeprowadzono.

Jeśli chodzi o brak umocowania pracownika banku do zawarcia umowy o kredyt słuszne było stanowisko powódki co do wykładni art. 97 k.c., zgodnie z którym osobę czynną w lokalu przedsiębiorstwa przeznaczonym do obsługi publiczności poczytuje się w razie wątpliwości za umocowaną do dokonywania czynności prawnych, które zazwyczaj bywają dokonywane z osobami korzystającymi z usług tego przedsiębiorstwa. Strona pozwana nie przedstawiła żadnych dowodów podważających umocowanie osób czynnych w lokalu przedsiębiorstwa – (...) (doradca klienta)

oraz K. Ż. (doradca firmy) do reprezentowania powódki w zakresie zawierania umów kredytowych, w szczególności świadczących o tym, że osoby podpisujące umowę nie były pracownikami banku, bądź by nie przebywały w czasie zawarcia umowy w lokalu przedsiębiorstwa. Nie istnieją na gruncie niniejszej sprawy okoliczności, które mogłyby podważać domniemanie, że pracownik banku był umocowany do zawarcia umowy oraz dokonania wszelkich czynności faktycznych zmierzających do jej zawarcia. Nie można tracić też z pola widzenia, że bank wykonał umowę udostępniając pozwanemu środki, z których pozwany skorzystał, natomiast pozwany kwestionuje ważność wykonanej umowy dopiero w sytuacji egzekwowania przez bank swoich zobowiązań.

W tym stanie rzeczy dochodzone przez powódkę roszczenie należało uznać za udowodnione w oparciu o cały zebrany w sprawie materiał dowodowy składający się z z dokumentów stosownie do art. 245 k.p.c. i art. 243¹ k.p.c. oraz innych dowodów w rozumieniu art. 308 k.p.c. – co wyjaśniono już wcześniej - których moc dowodową oceniono w myśl reguł wynikających z art. 233 k.p.c.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd na podstawie art. 493 § 4 k.p.c. w całości utrzymał nakaz zapłaty w mocy, o czym orzeczono w pkt I sentencji wyroku.

Sąd nie znalazł podstaw do odstąpienia od obciążania pozwanego kosztami procesu bowiem nie przedstawiono jakichkolwiek okoliczności szczególnych uzasadniających zastosowanie art. 102 k.p.c.

W pkt II sentencji wyroku na podstawie art. 108 § 1 w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. zasądzono dalsze koszty procesu jakie powstały już po wydaniu nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym. Obejmowały one zaliczkę wpłaconą przez powódkę na wynagrodzenie kuratora w kwocie 2.160 zł, koszty doręczeń przez komornika w kwocie 181,41 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 1.800 zł stanowiące różnicę pomiędzy kwotą 5.400 zł (należną w postępowaniu zwykłym), a kwotą 3.600 zł przyznaną w nakazie zapłaty, w oparciu o § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Wynagrodzenie kuratora w pkt III ustalono w kwocie 2 160 zł podwyższonej o należny podatek VAT na podstawie § 1 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz.U. z 2018 r., poz. 536), stanowiącej 40 % stawki minimalnej, ustalonej w oparciu o § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Nadto, orzeczono o zwrocie wydatków w postaci kosztów korespondencji zgodnie z wnioskiem zgłoszonym w piśmie procesowym z 20 grudnia 2022 r.